

3

Carola Friedrich-Welker

Zürich 8032

Dolderstrasse

Tel. 324644

Capitänin eracht. Vores.
revour

ATHENA TACHA
ASSOCIATE PROFESSOR OF ART

ART DEPARTMENT

OBERLIN COLLEGE

OBERLIN OHIO 44074

Marielle Tabart
Musée National d'Art Moderne
Centre National d'Art et de
Culture Georges Pompidou
2 rue de la Manutention
75016 Paris.

Cabina englezii

luat fotografia
pina in ziua prez.
lucrarii

Coloanele infinite ale lui Brâncuși

- Cronologie și evoluție -

de Stefan Georgescu-Gorjan

Este aproape sigur că anul apariției primei coloane infinite de lemn de stejar a lui Brâncuși este 1918. Mai mulți autori, printre care și Sidney Geist, sînt de acord asupra acestei date și înclin să cred că au dreptate, deși Carola Giedion-Welcker, în bine-cunoscuta sa monografie, datează coloanele infinite brâncușiene din lemn în perioada 1916 - 1920.

Aci trebuie însă să consemnăm marturia Ceciliei Cuțescu-Stork după care, încă din 1909, Brâncuși ar fi cioplit "întîia versiune a Coloanei infinite ... în romburi suprapuse".

Monografiile mai recente, în special cunoscuta lucrare a lui Sidney Geist, au beneficiat de o documentare mai aprofundată și sînt mai explicite în datarea și redarea dimensiunilor operelor brâncușiene.

În 1918, deci, Brâncuși a cioplit prima coloană infinită din lemn de stajar, aceea care figurează la Geist ca fiind în posesiunea lui William Sisler din New York. Dimensiunile coloanei sînt 205 x 25,4 x 23 cm, iar numărul de elemente întregi este 3.

În 1920 Brâncuși a cioplit patru coloane din lemn (după Geist). Una din cele patru coloane, notate cu cifrele romane I - IV de către Geist, și anume coloana II, se pare că ar fi figurat mai de mult în atelierul lui Brâncuși, dar ar fi dispărut. Fapt cert este că la Musée National d'art Moderne (M.N.A.M.) din Paris se regăsesc numai coloanele infinite I și III (nomenclator Geist) și anume:

./.

Coloana infinită I, lemn de stejar, 6 elemente întregi, dimensiunile 410 x 34 x 37 cm.

Coloana infinită III, lemn de stejar, 3 elemente întregi, dimensiunile 300 x 29 x 29 cm.

Coloana infinită IV, cioplită și montată de Brâncuși în grădina de la Voulangis din apropierea Parisului, aparținând lui Edward Steichen, era tot din lemn de stejar, avea 9 elemente întregi, dimensiunile sale originale fiind 724 x 36,8 x 34 cm. După cum relatează Geist, această coloană a fost ciuntită la 558 cm lungime și transportată în S.U.A. în două bucăți inegale, dintre care cea mai mare a fost expusă la Brummer Gallery, New York, în 1933.

O neconcordanță între două monografii mai recente (Geist și Deac) este datarea coloanei infinite de ghips, având dimensiunile 603,5 x x 61 x 61 cm, aflată tot la Musée National d'Art Moderne:

La Mircea Deac lucrarea figurează ca fiind executată în 1930, pe când Sidney Geist presupune că a fost turnată în 1936, ca studiu pentru coloana infinită de la Tg.Jiu. Datarea lui Geist este urmată de un semn de întrebare.

Deși am vizitat atelierul lui Brâncuși din Paris în 1934, 1935, 1936 și 1937, n-aș putea spune precis când a apărut coloana turnată în ^{ghips} ~~ipsos~~, pe lângă două sau trei coloane de lemn de stejar, de care îmi amintesc foarte bine, fără însă a putea preciza dacă erau două sau trei.

Ideea includerii Coloanei infinite monumentale în ansamblul de la Tîrgu Jiu i-a venit lui Brâncuși cel mai târziu în 1934, întrucît în decembrie 1934 și ianuarie 1935 mi-a vorbit de intenția sa de a ridica o coloană în capitala Gorjului, în urma invitației oficialităților române din acea vreme.

Cifra 3 este rația aritmetică a șirului de elemente întregi din care se compune orice coloană infinită brâncușiană, în afară de semi-elementele de la bază și vîrf.

Au
~~Din~~ cîte trei elemente întregi coloanele de la New York (colecția

William Sisler) și de la Paris M.N.A.M. (coloana infinită III, nomenclator Geist).

Are șase elemente întregi (3 + 3) coloana I de la Paris (M.N.A.M.).

A avut nouă elemente întregi (6+3) coloana din grădina lui Steichen de la Voulangis.

Incercările de dimensionare ale coloanei infinite monumentale de la Tg. Jiu, făcute de Brâncuși la Petroșani în august 1937, în locuința mea de atunci, au pornit toate de la coloane cu 12 (9+3) sau 15 (=12+3) elemente întregi. De fiecare dată, plecând de la modulul (latura pătratului mic al elementului coloanei) ales de Brâncuși, făceam o verificare de rezistență. Varianta finală a fost cea cu 15 elemente întregi, care figurează azi la Tg. Jiu. Ea a corespuns și estetic și ca posibilități tehnice ^{în materiale} de execuție.

Printre desenele lăsate de Brâncuși la Paris, Sidney Geist a descoperit schița unei coloane cu 12 elemente întregi. Era, probabil, una din încercările făcute de artist la Petroșani. Cifra aceasta de 12 elemente întregi l-a urmărit pe Brâncuși și mai târziu, după cum voi arăta la finele acestui articol.

Actul de naștere al Coloanei infinite reale de la Tg. Jiu este datat "mijlocul lui august 1937, Petroșani".

În ultimele două săptămâni ale lui august 1937 Brâncuși a realizat, cu multă migală, partea exterioară, subtil finisată a modelului din lemn de tei, executat brut în fostele Ateliere Centrale din Petroșani de meșterul C. Fliszek și ajutoarele sale.

La sfârșitul lunii august 1937 Brâncuși a părăsit Petroșanii, ducându-se la București, iar de acolo (la 2 septembrie 1937) a plecat spre Paris. A revenit în țară la sfârșitul lui octombrie 1937, iar la Tg. Jiu a fost prezent în primele 2-3 zile din luna noiembrie 1937, când [✓]asistat la montarea semielementului de bază și a două elemente întregi.

Ce s-a întâmplat la Petroșani și Tg. Jiu între 1 septembrie și 31 octombrie 1937? În acest scurt răstimp de numai două luni s-au

efectuat într-un tempo extrem de rapid o multitudine de operații complexe, care au dus la materializarea pe teren a Coloanei infinite, așa cum o vedem astăzi.

Simultan cu terminarea modelului (vopsirea exterioară, confecționarea cutiei de miez) s-au comandat la Reșița profilele de oțel pentru suportul de secțiune pătrată, pe care au fost montate prin suprapunere elementele coloanei.

Au sosit de la Reșița profilele ~~de secțiune pătrată~~ comandate. Între timp, la turnătorie se lucra febril la turnarea elementelor și semielementelor din fontă.

Profilele de la Reșița au fost croite, asamblate, sudate. S-a lucrat pe tronșoane, care s-au asamblat între ele la fața locului în cursul montajului.

După turnarea ^{tuturor} elementelor și terminarea stîlpului central de susținere, s-au prelucrat la raboteză fețele de îmbinare ale elementelor și s-a făcut în atelier un montaj de probă al coloanei. S-au însemnat pe ambele fețe de îmbinare elementele, după dezasamblare, spre a fi remontate la Tg. Jiu în aceeași ordine.

S-au transportat la Tg. Jiu, cu ~~minimistic~~ autocamioanele, elementele și tronșoanele stîlpului central, ca și construcția metalică piramidală ce urma să fie înglobată în beton.

La Tîrgu Jiu se făcuse groapa de fundație. S-a turnat în ea betonul și s-a încastrat în fundație construcția piramidală, continuată apoi cu primul tronșon de stîlp central.

O dată fundația turnată, s-a executat o schelă de lemn, care avea să sîrjească la montajul coloanei.

S-a confecționat un dispozitiv pentru agățarea în palan a elementelor coloanei. S-a atîrnat în vîrfurile schelei palanul de ridicare.

Brîncuși a sosit la Tg. Jiu la începutul tragerii elementelor pe stîlpul central de rezistență. După ce a asistat la montarea prime-

lor ~~am~~ elemente, a plecat la București, apoi la Paris și după aceea în India.

Fiind satisfăcut de felul în care decurgea lucrarea, mi-a lăsat ca sarcină să termin singur Coloana.

Coloana era gata montată spre mijlocul lunii noiembrie 1937. Schela a rămas pe loc, în vederea metalizării cu alamă, efectuată în 1938 de reprezentanța din București a unei firme elvețiene.

În figură se vede partea de jos a Coloanei terminate, în fața căreia am fotografiat pe mama mea, Stanca Georgescu-Gorjan (în dreapta) și pe mătușa mea Paraschiva Băleanu (în stînga), venite la Tg. Jiu să admire, printre primele, opera devenită astăzi nemuritoare a lui Constantin Brâncuși.

Să revenim acum la coloana cu 12 elemente întregi. Spre sfîrșitul vieții sale, lui Brâncuși i s-a propus de către un avocat din Chicago să accepte executarea la Chicago a unei coloane infinite de mari proporții. Brâncuși a răspuns afirmativ propunerii făcute de avocatul Barnet Hodes. El i-a scris acestuia la 5 decembrie 1955 că ar dori să se ridice la Chicago, din oțel inoxidabil lustruit, o coloană de 400 m înălțime (Americani propuseseră 120 - 130 m). Acea coloană ar fi avut 12 elemente întregi, adică ea ar fi completat seria aritmetică a coloanelor brâncușiene, cu 3, 6, 9, 12, sau 15 elemente întregi.

Propunerea lui Hodes nu s-a finalizat. Tîrgu-Jiul deține azi întietatea pe lume, avînd implantată în solul său opera cea mai monumentală, cea mai complexă, pe care a realizat-o în cursul vieții sale marele nostru sculptor.

Stefan Georgescu-Gorjan

August
Februarie 1976

Si acum vreau să fac o precizare. S-a scris și s-a vorbit, chiar și în cadrul acestei sesiuni științifice, despre un trucaj fotografic, care reprezintă două coloane suprapuse, dând o coloană dublă ca înălțime față de cea prezentă existentă, adică aproximativ 60 m. Se spune chiar că Brâncuși ar fi dorit să se ridice o coloană de această înălțime. În realitate Brâncuși ar fi dorit să construiască o coloană cu mult mai înaltă, poate chiar de ~~xxx~~ 400 m, după cum voi arăta în finalul comunicării mele.

De ce nu s-a putut depăși la Tîrgu Jiu înălțimea de 30 m? Este simplu ca bună ziua: din cauza lui "nervum rerum gerendarum" - din cauza sumei limitate puse la dispoziție de cei ce au finanțat colcana, și anume circa 2,5 milioane lei.

Dar o coloană de două ori mai înaltă, crește în greutate, cost de materiale și manoperă cu puterea a 3-a a lui 2, deci de 8 ori. Este clar că nu puteam construi cu 2,5 milioane lei o coloană de 60 m, care ar fi costat 20 milioane lei.

În privința coloanei de 400 m, visată de Brâncuși, raportul dintre 400 și 30 este de circa 13, iar cubul lui 13 este de aproximativ 2200. Am calculat o asemenea coloană, la cererea prietenului meu, dl. Sidney Geist, și am constatat că realizarea ei este tehniceste posibilă, dar că, în privința costului, acesta ar fi de ordinul sutelor de milioane de dolari (respectiv, de ordinul miliar-delor de lei).

*) Atunci nu citisem articolul lui S. Pogonovschi, din care rezultă clar că este vorba de suprapunerea a trei coloane de ~~leu~~ ^{lei} înălțime de 22 m, iar nu de 60 m.

Les colonnes infinies de Brancusi

- Chronologie et évolution -

par Stefan Georgesco-Gorjan
constructeur de la Colonne infinie de
Brancusi de Tirgu Jiu

Il est presque sûr que l'année de l'apparition de la première colonne infinie, en bois de chêne, de Brancusi, est 1918. Plusieurs auteurs, parmi lesquels Sidney Geist, sont d'accord quant à cette date et je suis enclin à croire qu'ils ont raison, quoique Carola Giedion-Welcker, dans sa bien connue monographie, date les colonnes infinies en bois, de Brancusi, dans la période 1916 - 1920.

Toutefois, je dois consigner ici le témoignage de Cecilia Cuțescu-Sork, selon lequel, déjà en 1909, Brancusi aurait sculpté "la première version de la Colonne infinie . . . . en forme de losanges superposés".

Les monographies plus récentes, dont celle de Sidney Geist, ont bénéficié d'une documentation plus approfondie et sont plus explicites en ce qui concerne la datation et la spécification des dimensions des œuvres de Brancusi.

Donc, en 1918 Brancusi a sculpté, à coups de hache, sa première colonne infinie en bois de chêne, - celle qui figure chez Geist comme étant dans la possession de William Siskel de New York. Les dimensions de la colonne sont 205 x 25,4 x 23 cm et le nombre d'éléments entiers est 3.

En 1920 Brancusi a sculpté quatre colonnes en bois (selon Geist). Une de ces quatre colonnes, notées par les chiffres romains I-IV par Geist

à savoir la colonne II, semble avoir figuré naguère dans l'atelier de Brancusi, mais elle aurait disparu. En fait, au Musée National d'Art Moderne (M.N.A.M.) de Paris on retrouve seulement les colonnes infinies I et IV (nomenclature Geist), à savoir:

Colonne infinie I, bois de chêne, 6 éléments entiers, dimensions 410 x 34 x 37 cm.

Colonne infinie III, bois de chêne, 3 éléments entiers, dimensions 300 x 29 x 29 cm.

La colonne infinie IV, sculptée et montée par Brancusi lui-même dans le jardin de Voulangis, dans la banlieue de Paris, appartenant à Edward Steichen, était toujours en bois de chêne; elle avait 9 éléments entiers, ses dimensions originales étant 724 x 36,8 x 34 cm. Selon les affirmations de Sidney Geist, cette colonne a été tronquée à une longueur de 558 cm et transportée aux E.U.A. en deux tronçons inégaux, dont le plus grand a été exposé à la Brummer Gallery, New York, en 1933.

Une non-concordance entre deux monographies plus récentes (Geist et Deac) est la datation de la colonne infinie en plâtre, ayant les dimensions 603,5 x 61 x 61 cm, qui se trouve aussi au Musée National d'Art Moderne.

Chez Mircea Deac cette oeuvre figure comme étant exécutée en 1930, tandis que Sidney Geist suppose qu'elle a été coulée en 1936, en guise d'étude pour la colonne infinie de Tirgu Jiu. J'ajoute que la datation de Geist est suivie d'un point d'interrogation.

Bien que j'aie visité l'atelier de Brancusi, 11, impasse Ronsin, en 1934, 1935, 1936 et 1937, je ne pourrais pas dire précisément

~~est~~^{quand} est parue la colonne coulée en plâtre, en plus des deux ou trois colonnes en bois, dont je me rappelle assez bien, sans toutefois pouvoir préciser s'il y en avait deux ou trois.

Brancusi eut l'idée d'inclure la Colonne infinie monumentale, comme pièce maîtresse, dans l'ensemble de Tirgu Jiu, en 1934 au plus tard, vu qu'en décembre 1934 et en janvier 1935 il n'a parlé de son intention d'ériger une colonne infinie à Tirgu Jiu, à la suite de l'invitation des officialités roumaines de cette époque-là.

Le chiffre 3 est la raison arithmétique d'une série d'éléments entiers, dont ~~est~~ se compose toute colonne infinie de Brancusi, si on met à part les demi-éléments de la base et du sommet.

Possèdent trois éléments entiers les colonnes de New York (collection William Sisler) et de Paris M.N.A.M. (colonne infinie III, nomenclateur Geist).

Possède six éléments entiers (3 + 3) la colonne I de Paris (M.N.A.M.).

La colonne du jardin de Voulangis appartenant à Steichen a eu neuf éléments entiers (6 + 3).

Les essais de dimensionnement de la colonne infinie monumentale de Tirgu Jiu, faits par Brancusi à Petroşani en août 1937, dans ma demeure de cette époque-là, portaient tous de la colonne à 12 (= 9+3) ou 15 (= 12 + 3) éléments entiers. Chaque fois, en partant du module (le côté du petit carré de l'élément de la colonne) choisi par Brancusi, je faisais un calcul rapide de résistance. La variante finale a été celle à 15 éléments entiers, qui figure aujourd'hui à Tirgu Jiu. Elle a été convenable aussi bien du point de vue esthétique, que du celui des possibilités techniques et matérielles d'exécution.

Parmi les dessins que Brancusi a laissés à Paris, Sidney Geist a découvert l'esquisse d'une colonne à 12 éléments entiers. C'était, probablement, un des essais faits par l'artiste à Petroşani. Ce chiffre de 12 éléments entiers a hanté Brancusi plus tard encore, et je vais montrer cela à la fin de cette communication.

L'extrait de naissance de la Colonne infinie réelle de Tirgu Jiu est daté à la mi-août 1937 à Petroşani.

Pendant les dernières deux semaines du mois d'août 1937, Brancusi a réalisé, avec beaucoup de minutie, la partie extérieure, subtilement finissée du modèle de fonderie, en bois de tilleul, exécuté en brut au préalable dans les anciens Ateliers Centraux de Petroşani par le contremaître Carol Fliszek et ses assistants.

A la fin du mois d'août 1937 Brancusi a quitté la ville de Petroşani, pour se rendre à Bucarest d'où (le 2 septembre 1937) il est parti pour Paris. Il est revenu en Roumanie à la fin du mois d'octobre 1937 et à Tirgu Jiu il a été présent les premiers 2-3 jours de novembre 1937, lorsqu'il a assisté au montage du demi-élément de base et des deux premiers éléments entiers.

Que s'est-il passé à Petroşani et à Tirgu Jiu entre le 1-er septembre et le 31 octobre 1937? dans ce court intervalle de deux mois seulement on a effectué dans un rythme extrêmement rapide, une multitude d'opérations complexes, qui ont conduit à la matérialisation sur son emplacement de la colonne infinie, telle que nous la voyons aujourd'hui.

En même temps que le finissage du modèle (peinture extérieure, confectionnement de la boîte à noyau), on a commandé aux usines de Reşiţa des profilés en acier, pour le support de section carrée, sur lequel on a monté, par superposition, les éléments de la colonne.

Les profilés sont arrivés de Reşiţa dans le temps prévu. Entre temps, à la Fonderie on travaillait assidûment au coulage des 15 éléments et des deux demi-éléments en fonte.

Les profilés arrivés de Reşiţa ont été coupés, assemblés, soudés. On a travaillé par tronçons, ceux-ci étant ensuite assemblés entre eux à Tirgu Jiu pendant le montage.

Après avoir coulé tous les éléments et après avoir terminé le pilier central de soutien, on a raboté les deux faces de jointolement des éléments et on a exécuté à l'atelier un montage d'essai de la colonne.

On a marqué, sur les deux faces de jointolement, les éléments, avec des numéros après le démontage, afin qu'on puisse les monter à Tirgu Jiu dans le même ordre.

On a transporté à Tirgu Jiu, avec des camions automobiles, les éléments et les tronçons du pilier central, ainsi que la construction métallique pyramidale, qu'on devait englober dans la fondation de béton.

Entre temps à Tirgu Jiu on avait creusé la fouille de fondation. On y a coulé le béton, en encastrant dans la fondation la construction métallique pyramidale, continuée ensuite par le premier tronçon du pilier central.

Une fois la fondation coulée, on a exécuté un échafaudage en bois, qui devait servir au montage de la colonne.

On a aussi confectionné un dispositif pour l'accrochage au palan des éléments de la colonne. On a attaché le palan de levage au sommet de l'échafaudage.

Brancusi est arrivé à Tirgu Jiu au commencement de l'enfilage des éléments en fonte sur le pilier central de résistance. Après avoir assisté au montage des ^{deux} premiers éléments, l'artiste est parti pour Bucarest, et puis pour Paris, et finalement il est parti aux Indes.

Etant satisfait de la manière dont décollait le montage, il m'a autorisé de terminer seul la colonne.

La colonne a été tout à fait achevée vers la mi-novembre 1937. L'échafaudage est resté sur place pour servir à la métallisation au laiton, travail exécuté par le représentant en Roumanie d'une firme suisse de spécialité.

Dans la figure ci-jointe on voit la partie inférieure de la colonne terminée, devant laquelle j'ai photographié ma mère, Stanca Georgescu-Corjan (à droite) et ma tante, Paraschiva Băleanu (à gauche), venues à Tirgu Jiu pour admirer, parmi les premières, l'oeuvre devenue aujourd'hui immortelle, de Constantin Brancusi.

Revenons maintenant à la colonne à 12 éléments entiers. Vers la fin de sa vie, on a proposé à Brancusi d'accepter l'exécution à Chicago d'une colonne infinie de grandes proportions. Brancusi a répondu affirmativement à la proposition faite par l'avocat Barnett Hodes. Il écrivit à celui-là, le 5 décembre 1955, qu'il désirerait faire ériger à Chicago, en acier inoxydable poli, une colonne de 400 m de hauteur (les Américains avaient proposé 120 - 130 m). Cette ~~colonne-là~~ colonne-là aurait eu 12 éléments entiers et elle aurait complété la série arithmétique des colonnes de Brancusi, à 3, 6, 9, 12 ou 15 éléments entiers.

La proposition de Hodes est restée sans finalité. La ville de Tirgu Jiu détient aujourd'hui la primauté dans le monde, ayant implantée dans son sol l'oeuvre la plus monumentale, la plus complexe qu'a réalisée pendant sa vie notre grand sculpteur.

~~Stefan Georgeescu-Serjan~~

Août 1976

L I S T A

expozițiilor ce se vor vizita

Joi, 16 septembrie, orele 16-20

Expoziția "Brâncuși"

- Muzeul de artă al R.S.România (str.Stirbei Vodă nr.1)

Expoziția "Arta lemnului la români"

- Muzeul satului (șos.Kiseleff nr.28)

Expoziția "Ceramica, artă milenară"

- Muzeul de istorie al R.S.România (calea Victoriei nr.12)

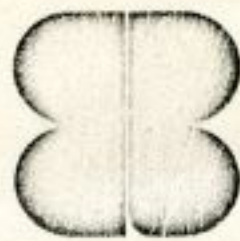
Trienala de arte decorative

- Sala Dalles (bdul Nicolae Bălcescu nr.18)

Diferite expoziții personale

-.-.-

INTERNATIONAL SCIENTIFIC SESSION
"BRANCUSI AND THE XX-th CENTURY ART"
15-18 September 1976
Bucharest-Romania

OUTLINE PROGRAMME

Tuesday 14 September 1976

- 20.00-21.00 - Cocktail in the Home of the Scientists of the Academy of the Socialist Republic of Romania, piața Cosmonauților nr.9

Wednesday 15 September 1976

- 8.30-13.00 - Opening Session - Working Session. Sala mică a Palatului R.S.R., str.Știrbei Vodă nr.1
15.00-18.30 - Working Session. Sala mică a Palatului R.S.R.
20.00-21.00 - Concert Gh.Zamfir Orchestra and "The Madrigal Choir"
The Radiotelevision Hall, str.Nuferilor nr.60-62

Thursday 16 September 1976

- 8.30-13.30 - Working Session - Closing Session. Sala mică a Palatului R.S.R.
15.00-19.00 - Visits to museums and exhibitions
20.00-21.00 - Films offered by the Artists Union at the University Home, str.Dionisie Lupu nr.46

Friday 17 September 1976

- 8.00 - Departure for Tg.Jiu
11.30-13.00 - Visit to the Village Museum and Folklore Show at Bujoreni
13.30-15.00 - Luncheon at R.Vâlcea
16.00-17.00 - Visit to the Monastery Horezu and its Ceramics Workshops
18.00-20.00 - Arrival at Tg.Jiu, Visit to Brâncuși's Monuments
20.00-21.00 - Cocktail (The Gorj County People's Council)

Saturday 18 September 1976

- 8.30-10.00 - Visit to Brâncuși's Monuments
10.30-11.00 - Visit to Brâncuși's House at Hobița
12.00-14.00 - Visit to Tismana Monastery - Luncheon
15.00-16.00 - Visit to the Ethnographic Museum of Curtișoara
18.00-18.30 - Visit to Cozia Monastery
19.00-20.30 - Dinner at Căciulata
20.30-23.00 - Return to Bucharest

to be back for the slide-preparation at 2:4

- Who is he?

- Did you say my reconfirmation of the flight to Paris is O.K.? Yes.

- What do we need to do for the Arta money?

What's just want to see.

I'll lend you some money till

everything is arranged.

- A young American came to tell me that he is also giving a paper on B. & Contemporary American sculpture! He wants to discuss with me what slides I show, so that we don't overlap ~~with me~~ so much. I said we can meet after this session ends. But I'll try not to take too long, so that I talk to Milai's man too. I have

ACADEMIA
REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA

ACADEMIA
DE STIINTE SOCIALE SI POLITICE
A REPUBLICII SOCIALISTE
ROMANIA

UNIUNEA ARTISTILOR PLASTICI
DIN R.S.R.

CONSILIUL CULTURII
SI EDUCATIEI SOCIALISTE

COMISIA NATIONALA
A REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA
PENTRU U.N.E.S.C.O.

SESIUNE STIINTIFICA INTERNATIONALA
"BRANCUSI IN ARTA SECOLULUI XX"

15-18 septembrie 1976

PROGRAM

BUCURESTI-ROMANIA

15 septembrie 1976, orele 8,30-13,30

Acad. THEODOR BURGHELE
președintele Academiei R. S.
România

Cuvînt de deschidere

Acad. ION JALEA

Brâncuși și specificul național

p a u z ă

sc. condusă de T. Frunzetti

1 ZOE DUMITRESCU BUSULENGA

Brâncuși - organizarea modernă a spațiului

fb 4 CAROLA GIEDION-WELCKER
(Elveția)

Brâncuși, spirit tutelar al sculpturii moderne

3 VASILE G. PALEOLOG

Aspecte din opera labirintică a lui Brâncuși

5 *16-09*
16-09-76 *2* *1*
5 *16-09*
MAX BILL (Elveția)

Influența lui Brâncuși asupra concepției mele în sculptură

2 ION FRUNZETTI

Brâncuși - etapă necesară în evoluția sculpturii moderne

lipă LOUIS LEYGUES (Franța)

Brâncuși mai actual ca oricînd

2 BARBU BREZIANU

Portret imaginar

p a u z ă

9 CORRADO MALTESE (Italia)

Imagine și metaforă în opera lui Brâncuși *a vorbi despre bustul tatei*

8 RADU BOGDAN

"Rugăciunea" și semnificația ei în opera lui Brâncuși

fb 6 FLORENCE M. HETZLER
(S.U.A.)

Brâncuși: Monumentul meditației din Indore, India

5 DAN GRIGORESCU

Brâncuși și spiritul literaturii moderne

15-09 d. m. *(1)*
fb 7 EDGAR PAPU

Artistul-păstor

EDITH BALASZ (S.U.A.)

Obiectul sculptură, socluri și asamblaj în arta lui Constantin Brâncuși

Memorato

Calendar pt. Atheni Greci

sed. Comisiune de Dan Brâncuși
15 septembrie 1976, orele 15-18,30

- so-ou venit* NATALIA DUMITRESCU —
ISTRATE și ALEXANDRE
ISTRATE (Franța) Nouă ani în preajma lui Brâncuși
- ② ADRIAN GHEORGHIU Geometrie, sculptură, arhitectură la Brâncuși
- fb* ③ ATHENA TACHA-SPEAR (S.U.A.) Brâncuși astăzi
- nu* VASILE DRAGUȚ — Tradiție - model - perfecțiune în opera lui Brâncuși
- nu a venit* MARGIT STABER (Elveția) Brâncuși și consecințele pentru arta concretă
- nu* TITUS MOCANU — Semne originare în creația lui Brâncuși
- ⑧ TRETIE PALEOLOG **p a u z ă** Amenajarea Căii Sufletelor Eroilor în spiritul lui Brâncuși
- 15 din, al 10-lea* CIK DAMADIAN Introducere la analiza structurală a operei brâncușiene
- după poezia* ⑤ ANTON DAMBOIANU Structuri ale imaginarului la Brâncuși
- în anuți de pauză* ④ STEFAN GHEORGHIU-GORJAN Coloanele infinite ale lui Brâncuși. Cronologie și evoluție
- 16.09* ④ MIHAI NADIN Brâncuși: perspectivă semiotică (Sculptura ca instaurare de semne)
- nu* ELENA UDRISTE — Elemente de istorie, etnografie și artă populară în operele lui Brâncuși de la Tg. Jiu

16 septembrie 1976, orele 8,30-13,30

- ① RADU IONESCU Incercare de lectură inedită a unor opere de Brâncuși
- ③ MARIELLE TABART (Franța) Cîteva reflecții asupra lui Brâncuși fotograf

15.09 fb 7
6
OCTAVIAN BARBOSA

Brâncuși și clasicismul elin -
eternitate și contingentă

GEORGES CHARBONNIER
(Franța)

Repetitivitate și variație

~~15.09 fb 2~~
9
DAN HAULICA

Brâncuși - puritate și plinitu-
dine

15.09 fb 7
PIERRE ROUVE (Anglia)

Brâncuși: renașterea Trans-Re-
nașterii europene

mm THEODOR ENESCU ←

Ideea de monument în concepția
brâncușiană

2. Friedrich Bach -
Tübingen

p a u z ă

6
STEFAN NENITESCU

De la "Sculptură pentru Orbi" la
"Coloana Infinită"

mm PAUL PETRESCU ←

Forme și serii în arta populară
românească

mm WILLIAM TUCKER (Canada) ←

Comunicare asupra lui Brâncuși
prezentată prietenilor Galeriei
Tate de la Londra, la începutul
acestui an

8
AMELIA PAVEL

Brâncuși și arta germană a pri-
melor decenii ale secolului XX

mm FRANCOIS PAMFIL ←

Patru familii de forme în opera
lui Brâncuși

mm NINA STANCULESCU ←
ZAMFIRESCU

Tema cariatidei la Brâncuși

p a u z ă

Prof.dr.doc. MIHNEA GHEORGHIU
președintele Academiei de Științe
Sociale și Politice a R.S.România

Cuvînt de închidere

SESSION SCIENTIFIQUE INTERNATIONALE
"BRANCUSI DANS L'ART DU XXe SIÈCLE"

15-18 septembre 1976

Bucarest - Roumanie

P R O G R A M M E

Mercredi, 15 Septembre, 8.30 h - 13 h 30

Acad. Theodor Burghele Président de l'Académie de la République Socialiste de Roumanie	- Discours inaugural
Ion Jalea	- Brâncuși et le spécifique national
	x x x
Zoe Dumitrescu-Buşulenga (République Socialiste de Roumanie)	- Brâncuși et l'organisation moderne de l'espace
Carola Giedion-Welcker (Suisse)	- Brâncuși, patron de la sculpture moderne
Vasile G. Paleolog (République Socialiste de Roumanie)	- Aspects de l'oeuvre labyrinthique de Brâncuși
Max Bill (Suisse)	- L'influence de Brâncuși sur ma conception en sculpture
Ion Frunzetti (République Socialiste de Roumanie)	- Brâncuși - étape nécessaire dans l'évolution de la structure moderne
Louis Leygues (France)	- Brâncuși plus actuel que jamais
Barbu Brezianu (République Socialiste de Roumanie)	- Portrait imaginaire

- Corrado Maltese
(Italie) - Iconicità e metafora nell'opera di Brâncuși .
- Radu Bogdan
(République Socialiste de Roumanie) - "La Prière" et sa semnification dans l'oeuvre de Brâncuși
- Florence M.Hetzler
(États Unis d'Amérique) - Brâncuși: Meditation Monument of Indore, India
- Dan Grigorescu
(République Socialiste de Roumanie) - Brâncuși et l'esprit de la littérature moderne
- Edgar Papu
(République Socialiste de Roumanie) - L'artist berger

Mercredi, 15 Septembre, 15.00 h - 18.00 h 30

- Natalia Dumitrescu-Istrate
et Alexandre Istrate
(France) - Neuf années auprès de Brâncuși
- Adrian Gheorghiu
(République Socialiste de Roumanie) - Géométrie, sculpture, architecture dans l'oeuvre de Brâncuși
- Athena Tacha Spear
(États Unis d'Amérique) - Brâncuși Today
- Vasile Drăguț
(République Socialiste de Roumanie) - Tradition - modèle - perfection dans l'oeuvre de Brâncuși
- Margit Staber
(Suisse) - Brâncuși et les conséquences pour l'art concret
- Titus Mocanu
(République Socialiste de Roumanie) - Signes originaires dans la création de Brâncuși
- Tretie Paleolog
(République Socialiste de Roumanie) - Propositions urbanistiques concernant "La Voie des Âmes" de Brâncuși
- Edith Balasz
(États Unis d'Amérique) - The Object Sculpture, the Basis and the Assemblage in the Art of Constantin Brâncuși
- Anton Dâmboianu
(République Socialiste de Roumanie) - Structure de l'imaginaire dans l'oeuvre de Brâncuși

- Stefan Georgescu-Gorjan
(République Socialiste
de Roumanie) - Les colonnes infinies de Brâncuși,
chronologie et évolution
- Mihai Nadin
(République Socialiste
de Roumanie) - Brâncuși: perspective sémiotique
- Elena Udriște
(République Socialiste
de Roumanie) - Éléments d'histoire, d'éthnographie
et d'art populaire dans les
oeuvres de Brâncuși de Tg.Jiu

Jeudi, 16 Septembre, 8 h 30 - 13 h 30

- Radu Ionescu
(République Socialiste
de Roumanie) - Essais de lecture inédite de
quelques oeuvres de Brâncuși
- Marielle Tabart
(France) - Quelques réflexions sur
Brâncuși photographe
- Octavian Barbosa
(République Socialiste
de Roumanie) - Brâncuși et le classicisme
hellénique - éternité et
contingence
- Georges Charbonnier
(France) - Répétitivité et variation
- Dan Hăulică
(République Socialiste
de Roumanie) - Brâncuși pureté et plénitude
- Pierre Rouve
(Grande Bretagne) - Brâncuși: Renaissance de la
trans-renaissance européenne
- Teodor Enescu
(République Socialiste
de Roumanie) - L'idée du monument dans la
conception de Brâncuși
- Stefan Nenițescu
(République Socialiste
de Roumanie) - De la "sculpture pour les
aveugles" à la "colonne infinie"
- Paul Petrescu
(République Socialiste
de Roumanie) - Formes et séries dans l'art
populaire roumaine
- William Tucker
(Grande Bretagne) - Paper about Brâncuși Delivered
to the Friends of the Tate
Gallery in London Earlier this
Year

Amelia Pavel
(République Socialiste
de Roumanie)

- Brâncuși et l'art allemande
au commencement du XX-e siècle

François Pamfil
(République Socialiste
de Roumanie)

- Quatre familles de formes dans
l'oeuvre de Brâncuși

Nina Stănculescu-
Zamfirescu
(République Socialiste
de Roumanie)

- Le thème de la caryatide chez
Brâncuși

Prof. Dr. Doc. Mihnea Gheorghiu,
Président de l'Académie des
Sciences Sociales et
Politiques de la République
Socialiste de Roumanie

- Discours de clôture

15-18 sept. 1976 - Bucuresti
sesiune stiintifică internațională

15 IX

1. Zoe Dumitrescu București
2. Barbu Brezianu
3. Vasile G. Paleolog
4. Carola Gadian-Wilcker (Elveția)

I. Frumzetti

8.30-13.30

5. Dan. Gheorghiu (Franța)
6. Florence H. Hetzler (SUA)
7. Edith Balazs (SUA)
8. Radu Bojdan
9. Corrado Maltese (Italia)
10. Cl. Zamadian

15-18.30

1. Edgar Papu
2. Adrian Gheorghiu
3. Athena Tacha-Spear (SUA)
4. Stefan Georgescu-Gogan (Franța)

Dan Häubler

5. Anton Damborianu
6. Georges Charbonnier (Franța)
7. Pierre Rouve (Anglia)
8. Tretie Paleolog

16 sept. 8.30-13.30

1. Radu Ionescu
2. Ion Frumzetti
3. Marielle Tabart (Franța)
4. Mihai Nadin
5. Friedrich Bach (ARFG)
6. Stefan Neutrescu
7. Octavian Barbosa
8. Amelia Pavel

Semina științifică Brâncuși

15-18 sept 1976

- Frate Ragazzini - custode della Tomba di Dante Ravenna
- Radu Bogdan - 122497 - Julius Fucio 34
- (Tilvescu Ion = secretar in propaganda la Comit Indrecom Gog)
- Mia Oles (traducătoare Parâmbu) - Baia Mare
- Stu Victor Babes - 31/31
- Welder - Friedrich 8032
- Carola Guedon - Tel 324644
- Dolbental 4
- Mariella Tabart - Musée National d'Art Moderne
- Centre National d'Art de Culture
- georges Pompidou - 2 rue de la Manufacture
- 75016 Paris
- Athena Tacha - Spear Professor of Art
- Associate Art Department - Oberlin College - 44074
- Oberlin Ohio
- Dr. Florenco M. Hetzler
- Château Rochambeau
- Scarsdale, New York 10583
- 914 GR2-0313

17/18.09. Excursia Buc - Pitesti - R. Vâlcea - Bușteni (Muzeu) -
 Min. Hozeu - Ty. Jiu - Hobița - Min. Tismana
 Ty. Jiu - Muzeu - Ty. Jiu - R. Vâlcea
 Căminata (Hotel Căminata) - R. Vâlcea - Pitesti - Buc
 Plecat ora 9:20 (17.09) revenit 0:20 (19.09)

41 Participanti la Excursia

- Români
- 1 Ana Purica
  - 2 Ana - - -
  - 3 Dan Hăuțiu
  - 4 Georgeta Gogjan
  - 5 Barbu Brețianu
  - 6 V. Paleolog
  - 7 Tretse Paleolog
  - 8 Mihaela Pavel
  - 9 Nina Stănuțescu
  - 10 Francis Pamfil
  - 11 Oct. Barboza

- Străini
- 4 Carola Guedon - Welder - Slov.
  - 2 Florenco M. Hetzler - SUA
  - 3 Max Bill - Slov.
  - 4 Athena Tacha - Spear - SUA
  - 5 Edith Balas - SUA
  - 6 Mariella Tabart - France
  - 7 Georgeta Charbonnier
  - 8 Ana Charbonnier
  - 9 Friedrich Bach } RFB
  - 9 Ana Bach } Olanda
  - 10 Pierre Rouve - Mihaela
  - 11 Joan Hudson - Anglia
  - 12 Rev. Ragazzini - Italia
  - 13 - Italia
  - 14 - Italia

Remains

Shrines

- 12. Radu Bag Jan
- 13. Cik Damad'ian
- 14. Ana Damad'ia
- 15. Radu Jansen
- 16. Ah-----
- 17
- 18

- 15 ----- } Brat'ok
- 16 Ana ----- }
- 17 Dir Mut Nat. di Aric Prapa

(in dot not
an access
comis.)
} 2 cars
vntean
impure

[Faint, mostly illegible handwritten notes and bleed-through from the reverse side of the page.]

Monts 14

ora 18⁰⁰ Pub. americ. Florance Hetzler
20-21 Cocktail la COS

mar 15 sept

8³⁰-13⁰⁰ Sed. la sala mica a Palatului

15⁰⁰-18³⁰ Sed plenara

20-21 Concert Madrigal - Zampri

vin 16 sept

9-13³⁰

Sed plenara si sed. de tineri

16-19

Viata muzei si expo auto plach.

20-21

Cocktail (un. art. plastice)

Vineri 17

8 plecare Tg. Jiu

11-12 Pajonius (spectacol folcloric) - R. Vilcea

12³⁰-14³⁰ Hozeu

17³⁰ - 20

Tg. Jiu Brancu

20-21

Cocktail

Samb. 18 sept

8³⁰-10

Brancu

10³⁰-11³⁰

Hotita

12-14

Tomasa

15-16

antisoane

17-19³⁰

Loria

acasa

(dejun)
(muzei)
(cina Hotel catolici)